

Mandag 24. april 1944

Nr. 19 - 1. årg.

DET FINNSKE PROBLEM

"Håndslag" skriver: Det virkelige finske problem ligger i den maktpolitiske situasjon i Finland. Fiendt har 120,000 mann i nord (derav ganske visst en del i Finnmark), noen tegn på at han vil evakuere sine tropper foreligger ikke. Tvertimot må man anta at han med nebb og klør vil forsvare sine posisjoner. Allerede dette vil gjøre den finske forsyningssituasjonen håpløs, om finnene virkelig søker en separatfred. Likeledes er finnene ute av stand til å gjennomføre noen "internering" av tyskerne. Å innkalle den røde armeen kommer ikke på tale, og det vil heller ikke bli mulig å få den finske armeen til å kjempe mot tyskerne. På tysk side har man dessuten gjennom lengre tid kunnet forberede seg på denne situasjonen som man måtte vite ville oppstå, tyske garnisoner står allerede i en rekke nøkkelstillinger, og en målbevisst tysk ledelse vil mens ennå den første forvirringen rår over sceneforandringen blant finnene, kunne ta initiativet, organisere en finsk motbevegelse, eventuelt opprette en finsk motregjering og reise en finsk-tysk armé hvor man uten tvil kunne gjøre regning med en rekke finske generaler. Resultatet vil bli en finsk borgerkrig, og hvordan utfallet blir, er det overveiende sannsynlig at regjeringen vil falle mellom to stoler. En finsk separatfred idag vil derfor - etter det man hittil vet - bety politisk selvmord for de kretser som har ledelsen i Finland, og det er derfor mest sannsynlig at de vil fortsette sin illasjon politikk, stole på en russisk utmattelse, på den finske armés uovervinnelighet og på et skisma mellom Russland og vestmaktene.

Den mulighet foreligger naturligvis også at Russland selv går over til en mer aktiv krigføring mot Finland, enten ved en offensiv mot de finske posisjoner eller mot den tyske fronten i nord. Begge deler vil imidlertid koste ganske meget, og det er ikke sannsynlig at den røde armé ønsker å avse tropper for denne oppgaven på et tidspunkt da andre avgjørende operasjoner pågår på andre avsnitt av østfronten. Usannsynlig er det også at vestmaktene er i stand til eller endog ønsker - å engasjere seg militært i denne saken. Å, russerne gikk til det skritt å offentliggjøre våpenstillingsbetingelsene - noe som er ganske enestående i krigshistorien - tyder på den andre siden på at hensikten med denne aksjonen er å avsløre for folk i vasallstatene at en under ingen omstendigheter kan vente noen redning fra det folk som har ansvaret for krigspolitikken, samtidig som russerne vil gjøre det klart

at deres politikk er fri for enhver imperialistisk tendens.

Situasjonen er imidlertid ikke lys for tyskerne. Ishavsfronten har mistet sin betydning i og med at Middelhavsveien har avløst Kurmanskveien. Men en oppgivelse av de finske posisjoner kommer neppe på tale likevel i denne omgang. For det første vil selve evakueringen av de 120,000 tyske et overordentlig risikabelt og kostbart foretagende. Viktigere er imidlertid de konsekvenser det vil ha for opinionen i de sørøst-europeiske Balkanstatene - etter at den russisk-finske kontakten nå engang er opprettet.

DE VIKTIGSTE NYHETER FRA LONDON FREDAG OG LØRDAG

Natt til fredag kastet 1100 britiske bombe-fly 4500 tonn bomber mot jernbanemål i Köln, La Chapelle nær Paris, Pas de Calais-området og Ottignies nær Brussel. Köln har ikke lenger noen interesse som produksjonssentrum, men er fremdeles et viktig jernbaneknutepunkt. Det brøt ut store branner. Samme natt angrep moskitos Berlin, og foretok en omfattende mineutlegging. 16 fly savnes. - Torsdag bombet over 2000 allierte fly jernbanemål i Nord-Frankrike. Den tyske jagermotstand var ubetydelig. Fly fra Middelhavsområdet bombet italienske sambandslinjer. - I dagslys fredag fortsatte amerikanerne non stop-offensiven mot nordfranske og belgiske kommunikasjonsentra. 500 tonn bomber ble sloppet mot målene. Natt til lørdag sendte tysk radio ut advarsel om angrep i S- og V-Tyskland. Disse varsler blir stadig hyppigere. Intet tyder på at luftangrepene har kulminert. Som et eksempel på skadevirkningen kan nevnes resultatene av angrepene mot Frankfurt 13.-24. Luftfotos viser at mer enn 100 fabrikker er skadet, bl. dem I.G.-Farbenindustrie og A.G.-fabrikene for fremstilling av panser, lagerhus, kaiautlegg osv.

2000 tyskere er falt under mislykte motangrep mot de russiske tropper i Estland. Russiske bombe-fly har vært i aksjon over Estland og Latvia. Ved Sevastopol fortsetter russerne fra sine stillinger i høydedragene å bombardere de tysk-romenske tropper i byen. Syd for Starislavov fortsetter tyskerne sine motangrep. De lider store tap, men klarer ikke å erobre noe terreng. Angrepene i nord er ikke gjenopptatt, blir det meldt lørdag.

NYTT FRA NORGE. Natt til fredag ble en grensevakt skutt i Orje. 100 mann fra beredskapsavdelingen på Majorstuen ble fredag sendt til distriktet. - Fredag formiddag ble den ettersøkte gangsterbanden bil sett på gaten i Oslo. En stor politistyrke ble

utkommandert. Konstablene var bevapnet og hadde ordre om å skyte. - 70 frontkjemper skal opptas i ordenspolitiet i Oslo (de blåklætte). 21 frontkjemper er alt tatt inn i kriminalpolitiet etter å ha gjennomgått et kort kursus. - Apropos frontkjemper: I forbindelse med kjempernes møte på Scillihøgda blir det fortalt at bankene i Hønefoss ble advart på forhånd.

NYHETENE FRA LONDON SÅNDAG ETTERMIDDAG:

Vestfronten. Middelstunge og lette amerikanske bombefly fortsatte idag angrepene mot Nordfrankrike. - Nattd angrep over 1000 britiske fly 4 hovedmål i vest. Det britiske angrep var mot Düsseldorf og Braunschweig. Mosquitos angrep Mannheim og tunge bombefly jernbanemål ved Laon i N-Frankrike. Fra nattens tekter savnes 42 fly. Bare et fåtall tyske jager gikk opp. I dagslys i går angrep 1000 am. langdistansejager den tyske by Hamm, 15 km øst for Essen. Bombeflyene skjøt ned 20 tyske jagerer, jagerflyene ytterligere 34. 18 allie bombefly og 13 jagerer savnes. Andre fly angrep tyske militærmål i Belgia og N-Frankrike uten å miste et eneste fly, de måtte under dette angrep ingen tyske jagerfly. Målene var jernbaneområder ved Malines og St. Guillet og flyplasser nær Gant i Belgia og Lille i Frankrike. Ett fly savnes. - Noen få tyske fly var over Østengland i natt. Ett av dem ble skutt ned. Skadene var små.

Østfronten. Russerne har med letthet tilbaketrukket to nye tyske angrep N for Karpatene ved Stanislavov. Nesten hver time hamrer tyske stridsvogner og infanteri løs på de russiske linjer uten å oppnå noe resultat. Det er nå 6 dager siden tyskerne begynte sine angrep ved Stanislavov, som har betydning både ved at den sikrer to av Karpater-passene til Tsjekkoslovakia og innfallsveiene til Lwow. De krim blir de tysk-rumenske stillinger stadig svakere. I Svartehavet er russiske fly senket et tysk forsyningskip, en hurtiggående evakueringsferje og en patruljebåt. Den naverende sillst nå på østfronten til lands blir betegnet som et pusterom som den røde armé bruker til forberedelse for videre framstøt.

Fredsforhandlingene er strandet. Den sovjetrussiske regjering sendte i går følgende brieve til den finske regjering. Sovjetregjeringen mottok 15/4 den finske regjeringens svar på de endrede russiske våpensstillingsbetingelser som ble overrakt de finske forhandlere i Moskva, Leasikivi og Enkel. Sovjetregjeringen har merket seg at den finske regjering avslår de russiske vilkår for videre drøfting, og er klarer dermed at det er slutt på drøftelsene om våpensstillstand. - I går kveld avga den russiske visesekretær for utenriksanliggender Vyshinski en erklæring til pressomenn i Moskva. Han uttalte bl. a. at de britiske regjering i henhold til den britisk-russiske pakt var konsultert før avfattelsen av det siste russiske svar, og hadde erklært seg enig. USAs regjering var gjort kjent med inn-

holdet. De reviderte betingelser til Finland var følgende: 1. Finland skal avbryte forbindelsen med Tyskland og internere tyske militære og fartøyer eller drive dem ut av landet innen 30/4. Den russiske regjering er villig til å assistere i begge tilfelle. 2. Gjenopprettelse av avtalen fra 1940. Den finske har trukket seg etappevis tilbake til grensen i løpet av 4 mnd. 3. Løslatelse av russiske og allierte krigsfanger og sivilpersoner. 4. Den finske har settes innen utgangen av juli ned på samme nivå som i fredstid. 5. Finland betaler en skadeserstatning til Russland på 600 millioner amerikanske dollar i form av leveranser over fem år av papir, cellulose, fartøyer til sjøs og på elver og forskjellig maskinutstyr. Satsale som Russland frivillig har gitt fra seg tilbakesendes Russland. 7. Dersom Finland går med på disse vilkår, er Russland villig til å oppgi Hango uten erstatning. - Vishinsky redegjorde utførlig for gangen i de finsk-russiske forhandlingene siden Raasikivi initiativet til dem i februar. Avnye ting fremheves at sluttforhandlingene i Russland pågikk i tre dager i Moskva med Molotov og Dekanosev som russiske medlemmer. Vishinsky understreket at skadeserstatning bare representerer halvparten av den skade som finske troppene har forvoldt i Russland. Han konkluderte med at finnene som følge av den tyske okkupasjon har opphørt å være herrer i sitt eget hus. Den naverende finske regjering ønsker ikke å kaste tyskerne ut av landet og gjenopprette dets frihet og selvstendighet, men foretrekker å være tyske vasaller. - På forespørsel ble det opplyst at Dietl har 7 tyske divisjoner i N-Finland og at han noen tyske forlegninger i syd. - Mannerheim sendte lørdag kveld en hilsen til den s.k. Våpenbrødreforeningen i Finland og oppfordret den til å være beredt til å utstå hardere prøvelser enn noensinne.

Minelagningen i Østersjøen har bevirket at 30 skip ligger fast i Tralleberg, bl. dem ferjer til Tyskland.

Jugoslavia. Titos kommunique holder om utstrakte angrep mot tyske forsyningslinjer. Banen Zagreb - Beograd er avskåret på 70 steder mellom Brod og Kovska. Det raser heftige kamper i Montenegro og Montenegro. I nærlekkhet i Jugoslavia er bombet senere utenlands og av amerikanske bombefly fra Italia.

Darnog, som fra skje Quisling, er avsluttet i ta gisler blant familiene til medlemmene av den franske domstol i Alger. blant de arresterede er familien til general Catroux.

Tyskland nærmer seg skritt for skritt sammenbruddet, uttaler den sj til United Press, og det vil bli påskyndet ved den allierte landgang i vest. Vi vet sikkert at mellom 10 og 15 tyskere blir henrettet hver dag for defaitisme og betingelser som Hitler. Ikke bare de sivile men også soldatene snakker nå åpent om krigens redeler. Vi har mottatt flere rapporter om sammenstøt som følge av det voksende motsetningsforhold mellom gestapo og de offiserer ved fronten som har opphørt å være medlem av partiet.